

هدایانه

پاداشی
کاشت نهال

قال رسول الله (ص): ما من رجل يعرس غرساً إلا أكتب الله له من أجره ما يعرج من ثمر ذلك الغرس.

رسول خدا(ص) فرمودند: هر که نهالی بکارد، خداوند به مقدار میوه‌ای که از آن درخت به دست می‌آید، در نامه اعمال او پاداش می‌نویسد.

(کنز العمال، ج ۹۰۵۷)

کاشانه

مدیرمسئول: محمد جواد اخوان
سردبیر: غلامرضا صادقیان
دبیر ویژه‌نامه: حسین گل محمدی
همکاران تحریریه: نیره ساری، نیره محمودی
محبوبه قربانی
چاپ: همشهری

ماجرای پویسی که با ته‌سیگار مبارزه می‌کند

نه به ته‌سیگار

در آمدن آن زمان به بعد برخی از این افراد ته‌سیگارهای خود را جمع‌آوری می‌کنند و در پارک مکعب مهر شهر کرج تحویل می‌دهند. خانم بهادر در گفت‌وگو با «جوان» می‌گوید: با آگاهی‌رسانی حین پاک‌سازی، افراد بسیاری بی‌به‌تدبیرات و خطرات جبران‌ناپذیر فیلترهای سیگار می‌برند و تا حالا چندین نفر سیگارشان را به مرور ترک کرده‌اند.

سیگاری بی‌به‌تدبیرات و خطرات جبران‌ناپذیر فیلترهای سیگار می‌برند و تا حالا چندین نفر سیگارشان را به مرور ترک کرده‌اند.

وی می‌گوید: سیگاری‌های ایران در سال بیش از ۳۷۰ کیلوگرم ته‌سیگار در محیط زیست خود را می‌کنند که متأسفانه بنا به نظر کارشناسان کنترل کیفیت آزمایشگاه‌های آب و فاضلاب تهران این فیلترها از طریق آب‌ها به مخازن تصفیه‌خانه آب‌ها راه پیدا کرده است که به هیچ وجه تصفیه نمی‌شوند. طبق تحقیقات کارشناس هر ترسیگار یک مترمربع

تیرماه سال ۱۳۹۸ جنگل‌های ارسیباران چند روز در آتش سوخت. دلیل آتش‌سوزی، انداختن ته‌سیگار روشن از سوی یک گردشگر بود. همین خبر جرقه پویسی را روشن کرد و پیشگیران در این سال‌ها یک تن ته‌سیگار جمع‌آوری کردند و به واسطه فرهنگ‌سازی توانستند مسیر زندگی افراد را به سمت ترک سیگار تغییر دهند.

نولد پویسی # نه به ته‌سیگار

ماجرای اینجاست آغاز می‌شود که دوستدار محیط زیست بود و ورزشکار. صبح‌ها در پارک مکعب مهر شهر کرج کیلومترها می‌دوید. در همان روزها فیلترهای سیگار توجه او را جلب کرد. یاد خیر سوختن ارسیباران افتاد. ورزش صبحگاهی را به‌شروع به جمع‌آوری ته‌سیگارها کرد. عابران پیاده متوجه فعالیت او شدند و همراهی‌اش کردند. همین نقطه آغازی شد برای پویسی که توانسته است موفقیت‌های بزرگی را در این زمینه کسب کند؛ پویسی #نه به ته‌سیگار... بانو کیوتی به‌طور، بنیانگذار پویسی است که تا به امروز بیش از ده‌ها مقاله و فیلم در این زمینه ترجمه کرده است. او به مدارس می‌رود و با اشاره به تهدیدات و خطر سیگار، برای خود سفرانی انتخاب می‌کند که خطرات سیگار و تولید زباله از آن را در خانواده‌ها گوشزد کنند.

کلاس‌های آموزشی برای پاک‌بازان و سبزی‌بانی برگزار می‌کند که سیگاری هستند. اولین جلسه در سالن اجتماعات شهرداری منطقه ۴ تهران به اجرا

در آمدن آن زمان به بعد برخی از این افراد ته‌سیگارهای خود را جمع‌آوری می‌کنند و در پارک مکعب مهر شهر کرج تحویل می‌دهند. خانم بهادر در گفت‌وگو با «جوان» می‌گوید: با آگاهی‌رسانی حین پاک‌سازی، افراد بسیاری بی‌به‌تدبیرات و خطرات جبران‌ناپذیر فیلترهای سیگار می‌برند و تا حالا چندین نفر سیگارشان را به مرور ترک کرده‌اند.

سیگاری بی‌به‌تدبیرات و خطرات جبران‌ناپذیر فیلترهای سیگار می‌برند و تا حالا چندین نفر سیگارشان را به مرور ترک کرده‌اند.

وی می‌گوید: سیگاری‌های ایران در سال بیش از ۳۷۰ کیلوگرم ته‌سیگار در محیط زیست خود را می‌کنند که متأسفانه بنا به نظر کارشناسان کنترل کیفیت آزمایشگاه‌های آب و فاضلاب تهران این فیلترها از طریق آب‌ها به مخازن تصفیه‌خانه آب‌ها راه پیدا کرده است که به هیچ وجه تصفیه نمی‌شوند. طبق تحقیقات کارشناس هر ترسیگار یک مترمربع

محمد درویش، پژوهشگر، کنشگر و فعال محیط زیست:

کودکان بهترین پیام‌آوران محیط زیست پاک هستند

مادری می‌گفت: دخترم ۶ ساله است. از کودکی درباره طبیعت، زمین و هوا در قالب داستان برایش صحبت کرده بودم تا او را با طبیعت آشنا کنم. خردم فراغ‌التحصیل محیط زیست هستم. کار ساده دیگری که همراه دخترم انجام می‌دهم، استفاده مجدد از بازیافتی‌هاست، به این شکل که به جای کاغذ و مداد رنگی از برگ‌ها، شاخه‌ها، گل‌ها و سنگ‌ریزه‌های در طبیعت استفاده و با آنها کار دستی درست می‌کنیم. همچنین با اشیایی که قابلیت استفاده مجدد دارند، مثل مجسمه‌های موقایبی، بطری‌های پلاستیکی و شیشه‌ای، کار دستی می‌سازیم. این قبیل کارها برای دخترم خیلی جذاب است و او را به خصوص در ایام تابستان سرگرم می‌کند. از طرفی مرا به هدفی که دارم نزدیک می‌کند.

همراه کودکان زباله‌ها را جمع کنیم

مدتی قبل برای تفریح به اطراف تهران رفته بودیم. در مسیر برای استراحت چند دقیقه‌ای، کنار یک رودخانه توقف کردیم. روی یک تخته سنگ نشسته بودم و کمی از طرف‌تر چند کودک در حالی که دستکش دستشان بود زباله‌های روی زمین راه‌شده را برمی‌داشتند و داخل کیسه‌های زباله‌ای که دستشان بود می‌انداختند. از کارشان خوشم آمد. به طرف‌شان رفتم. سن و سال‌شان بین چهار سال تا ۱۰ سال بود که همراه پدر و مادرشان به دل طبیعت آمده بودند. یکی از پدران که کودک شش‌ساله‌اش بین آن دو بچه بود، گفت: با چند نفر از همکاران‌مان تصمیم گرفتیم همراه خانواده‌ها به گردش بیاییم. در مسیر این مکان را برای توقف چندساعته انتخاب کردیم. بساط صبحانه را پهن کردیم که دیدیم اطراف‌مان پر از زباله است. یکی از دوستان پیشنهاد داد کودکان را تشویق کنیم زباله‌ها را جمع کنند. در قالب بازی و مسابقه هر کدام یک دستکش پوشیدند و قرار شد هر کس زباله بیشتری را جمع‌آوری می‌کند، برنده باشد. در آخر هم به همه اعلام کردیم که برای این کار شایسته جایزه بدهیم. باین کار آنها یاد می‌گیرند محیط زیست‌شان را آلوده نکنند و وقتی بزرگ‌تر شدند، قدر طبیعت را بدانند و از ریختن زباله پر‌هیزر کنند. احساس کردیم این کار به صورت بازی و

محبوبه قربانی

کودکی از دوران‌هایی است که شیرینی و حلاوت آن از یاد نمی‌رود. کنار همه خاطرات آن به خصوص برای شهرنشینان و آپارتمان‌نشینان، بازی در دل طبیعت و روستا، زندگی در خانه‌های قدیمی وسط شهر، بازی در حیاط و حوض وسط آن، آبیاری شمدانی‌هایی که دور تا دور حیاط چیده شده بود، خاطراتی به یادماندنی است. بومی‌نم حیاط که با دست‌ان مادر آبیاری شده بود، هندوانه قاچ کرده و فالوده طابلی که پوست آن رزق مرغ و خروس‌های خربشته‌ها می‌شد، همه و همه یادآور روز‌هایی است که تنها بازی و تفریح نبود بلکه فرصتی برای آشنی با طبیعت بود. وقتی این مدل روزهای کودکی را با کودکان امروز مقایسه می‌کنیم در آیارتمان مقایسه می‌کنیم این احساس تکلیف به ما دست می‌دهد تا برای رفاقت‌شان با طبیعت و محیط زیست تلاش کنیم و این مهم را در بخش‌های تربیتی و آموزشی مورد توجه قرار دهیم. هم‌نهادهای آموزشی و قبل از آن خانواده‌ها باید بدانند فردای طبیعت و منابع طبیعی ما در گرو آموزش این آینده‌سازان است، آن وقت تکلیف می‌شود تا از آنها سفرانی برای محیط زیست تربیت کنیم.

کودکان را با طبیعت آشنی دهیم

مردی جوان دو پسر چهار و هشت‌ساله دارد. درباره آشنایی فرزندانش با طبیعت و محیط زیست می‌گوید: در تعطیلات آخر هفته سعی می‌کنم فرزندانش را به دل طبیعت ببرم. خیلی سختگیری نمی‌کنم بلکه سعی می‌کنم آنها را شایخ و برگ درختان بازی کنند و انواع درختان را با بازی بشناسند. معتقدم لمس درختان باعث محبت آنها به طبیعت می‌شود. همیشه چادر مسافرتی همراهان هست و اگر محیطی امن بود، شب را در چادر می‌خوابیم تا فرزندانش از سکوت شب و صدای طبیعت لذت ببرند. در کل سعی می‌کنیم از هر فرصتی استفاده کنیم تا فرزندانشان را از خانه به قصد طبیعت‌گردی بیرون ببریم.

آموزش و فرهنگ‌سازی از طریق رسانه‌های جمعی، رواج سواد زیست‌محیطی از مهدکودک‌ها و مقاطع ابتدایی تا دانشگاه‌ها، تهیه و نصب تابلوهای آگاهی‌دهنده در باره مضرات ته‌سیگار در مراکز پرتردد، نصب سطل‌های مخصوص ته‌سیگار در محل‌هایی چون ایستگاه‌های مترو، تاکسی، اتوبوس، پایانه‌های مسافربری، پارک‌ها، زندان‌ها و اماکن پرتردد و جمع‌آوری اصولی و درست فیلترهای سیگار از جمله مواردی است که به‌طور به‌عنوان مطالبات مردمی پویسی #نه به ته‌سیگار ذکر می‌کند

جریمه در قبال انداختن و رها کردن ته‌سیگار در محیط زیست، از دیگر اهداف این پویسی است. وی در گفته‌های خود از تلاش برای اعلام روز ملی «نه به ته‌سیگار» در ۲۷ تیر در سالنامه می‌گوید و اظهار می‌دارد: استفاده از اجتماعات شناختی شامل محققان، دانشمندان و پژوهشگران، کنشگران و فعالان محیط زیستی است که بر مبنای تحقیقات و بررسی‌های شان و ارائه آنها به مسئولان، به سیاستگذاری برای کنترل این مشکل و بهبود شرایط آن کمک‌شایانی خواهد شد. همچنین طبق ماده قانون پسماندش کت‌های دخانیات باید برای جمع‌آوری پسماند تولیدات خود (ته‌سیگار) همت و کنارتولید هر پاک سیگار جاسیگاری سیار و جیبی به خریدار عرضه کنند و در بازیافت آن سهیم باشند.

یکی از خبرهای جالبی که بنیانگذار پویسی #نه به ته‌سیگار می‌دهد مبتنی بر جمع‌آوری یک تن ته‌سیگار در دو سال اخیر است و در نهایت می‌گوید: به دلیل فعالیت خوب مردمی شهر اصفهان را می‌توان شهری عاری از ته‌سیگار معرفی کرد.

آسیب‌های کلان ته‌سیگار برای محیط زیست ما

سیگار بیش از یک‌سوم (تقریباً ۳۸ درصد) از کل زباله‌های جمع‌شده را تشکیل می‌دهد (وزن آنها به حدود ۴۰۰ میلیون کیلوگرم می‌رسد).

کیسه‌های پلاستیکی بعد از ته‌سیگار تبه دوم

زباله‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. پسماند کلان از سیگار، جازج و پسماند‌های خطرناک شناخته می‌شود.

بیش از ۲۰ میلیارد نسخه سیگار مصرف‌شده در محیط‌های می‌شود.

دوره ریختن ته‌سیگار روی زمین یا خارج از اتومبیل به قدری رایج است که ۷۵ درصد افراد سیگاری آن را انجام می‌دهند.

تمیز کردن تمام این ته‌سیگارها هزینه زیادی دارد. شهرها بین ۳ تا ۱۶ میلیون دلار برای پاک‌سازی سیگار هزینه می‌کنند.

بسته به شرایط ناحیه‌ای که ته‌سیگار دور انداخته می‌شود، ممکن است ۱۸ ماه تا ۱۰ سال طول بکشد تا فیلتر سیگار تجزیه شود.

هر ته‌سیگار بعد از بارش باران یک متر از خاک اطرافش را آلوده می‌کند و بعد از سال‌ها در آن خاک دیگر گیاهی رشد نمی‌کند.

چنانچه یک ته‌سیگار را به مدت ۹۶ ساعت در یک لیتر آب قرار دهیم، آن یک لیتر برای کشتن هر نوع ماهی آب شیرین یا آب شور کافی است.

فیلتر سیگار از طریق روان آب‌ها و باران به جریان‌های آبی منتقل و با ورود به تخریب‌دهنده‌های سبب مسمومیت پستانداران دریایی، موجودات آبی و لاک‌پشت‌ها می‌شود و تنوع زیستی را تهدید می‌کند.

کنار این فعالیت‌ها شرکت در مراسمی مانند روز درختکاری هم قابل توجه است. همه این تلاش‌ها اما در گروه همکاری آموزش و پرورش با خانواده‌هاست تا کودکان را با محیط زیست آشنا کنند و در آینده از دستاوردهای آن بهره‌مند شوند.

کودکان شیران خوبی برای محیط زیست می‌شوند

در بند چهاردهم ابلاغ سیاست‌های کلی محیط زیست از سوی مقام معظم رهبری آمده است: گسترش سطح آگاهی، دانش و بینش زیست‌محیطی جامعه و تقویت فرهنگ و معارف دینی مشارکت و مسئولیت‌پذیری اجتماعی به ویژه امر به معروف و نهی از منکر برای

هر چقدر بتوانیم فضای بهتری را برای کودکان‌مان ایجاد کنیم، آنها بدون واسطه با منابع طبیعی، گیاهی و جانوری سرزمین‌شان آشنا می‌شوند و این انگیزه در آنها ایجاد می‌شود تا از مکانی که با آن خاطره دارند و به آن عشق می‌ورزند، حفاظت کنند

درویش گفت: هر چقدر بتوانیم فضای بهتری را برای کودکان‌مان ایجاد کنیم، آنها بدون واسطه با منابع طبیعی، گیاهی و جانوری سرزمین‌شان آشنا می‌شوند و این انگیزه در آنها ایجاد می‌شود تا از مکانی که با آن خاطره دارند و به آن عشق می‌ورزند، حفاظت کنند و تبدیل به بهترین سفیران و پیام‌آوران محیط زیست پاک شوند.

این کنشگر محیط زیست با اعتقاد به اینکه نباید نگرانی‌های مان را به کودکان منتقل کنیم، اظهار داشت: اینکه به کودکان بگوییم شهر را زباله برداشته است، آلودگی هوا سلطان را زیاد کرده است، ریزگردها تنوع زیستی را از بین می‌برد، حملات نگران‌کننده‌ای برای کودکان است و این جملات آنها را عاشق طبیعت نمی‌کند. باید از زیبایی‌های طبیعت و جلوه‌های منحصربه‌فرد طبیعت صحبت و فضایی ایجاد کنیم تا آنها از فضای بهره‌مند شوند.

درویش نقش خانواده‌ها و همکاری آنها با نظام آموزشی را مؤثر برشمارد و گفت: یکی از مشکلات آموزش و پرورش با خانواده‌ها، اعتراض والدین باین جملات است که چرا فرزندشان مان در مدرسه فقط بازی می‌کنند؟! پس چه موقع زبان و ریاضی یاد می‌گیرند و الدین نباید اینطور فکر کنند که همه زمان فرزندشان باید صرف آموزش‌های مختلفی مانند زبان و کامپیوتر شود. همین که بچه کودکی کند و در طبیعت خاک‌بازی و گل‌بازی کند یا درخت را لمس کند و برگش را مورد بررسی قرار دهد و تفاوت درخت توت و انگور را تشخیص دهد، بزرگ‌ترین آموزش و بزرگ‌ترین خدمت به کودکان است.

این فعال محیط زیست درباره دستاوردهای آشتی کودکان با محیط زیست اظهار کرد: کودکی که با حیوانات سرزمین خود مانوس شود و آنها را از نزدیک ببیند، مانند اینکه یک بچه چقدر گوسفند ماده را به عنوان مادر دوست دارد و آن گوسفند ماده با برایش مهربانی می‌کند، یقیناً وقتی بزرگ شده سمت آنها شلیک نمی‌کند و با افتخار به دوربین لیزند نمی‌زند و خودش را شکارچی معرفی نمی‌کند. اگر اجازه دهیم کودکان عشق بین حیوانات را ببینند و متوجه شوند که حیوانات در همه حالت وحشی نیستند بلکه محبت به فرزندانشان را بلد هستند و از آنها مراقبت می‌کنند، در حقیقت روح مودت، مهربانی و همکاری در آنها تقویت می‌شود.

وی با اشاره به شعر معروف سهراب، از گل نکشیم، شاید این آب روان، می‌رود با سپیدی، و تافر و شوید آندوه دلی، می‌گوید: سهراب وقتی این شعر را سرود خیلی افراد به او انتقاد کردند ولی او در جواب گفت اگر بتوانیم نسلی را آن‌طور تربیت کنیم که دلش برای آب خوردن یک کوتر یا سیراب شدن یک بچه برنده بسوزد، او هیچ وقت اجازه نمی‌دهد خونی بی‌گناه ریخته شود. این به آن معناست که اگر نسلی تربیت کنیم که نگران گیاهان و جانوران باشد، حتماً نگران آدم‌ها نیز خواهد بود و حتماً ملاحظات اخلاقی را بهتر رعایت خواهد کرد.